

og der er saare mange Steder her i Landet, hvor der ikke findes særlige Apparater til Fornyelsen af Luften. Vi have derfor foreslaaet, at der skal anbringes saadanne Apparater. Det er jo ikke kostbare Foranstaltninger, der her udkræves, f. Eks. at der opstilles en Kappeovn eller en anden Ovn med Skærm, eller at man sørger for, at der er Kanaler, hvorigennem den friske Luft kan induges, og hvorigennem den fordærvede Luft kan forlade Skolestuen. Vi have foreslaaet, at der i hvert Skolelokale skal findes et passende Antal Spyttebakker. Spytningen, som finder Sted i vore Skolelokaler, er i det hele meget uheldig. Vi vide alle, at det, foruden at være i højeste Grad malproport, indeholder i sig en betydelig Sundhedsfare, idet mange Sygdomme netop forplanter sig ad denne Vej fra det ene Barn til det andet. Vi have foreslaaet, at der i alle Skoler for Kommunens Regning skal anskaffes Skiftesko. Det vilde være af stor Betydning for mange Børn, der have lang Vej til Skolen og ofte slette og daarligere Skoleveje og derfor komme til Skolen med vaade og snavsede Fødder, at kunne skifte det vaade Fodtøj og have tørt Fodtøj paa, medens de opholde sig i Skolestuen. Det vilde meget bidrage til at forbedre Renligholdelsen af Skolelokalerne. Vi have saa foreslaaet, at Skolens Rengøring ikke længere skal paahvile Læreren som en Pligt, som en Byrde, der følger med hans Embede, men at Skolens Rengøring overtages for Kommunens Regning. Som Forholdet er nu, er det, som den Forening til Skolehygieinen skrev, en tung Byrde, der hviler paa Læreren, og et Arbejde, som ikke staar i Forhold til hans Stilling. I Virkeligheden hviler Byrden paa Læreren Hustru eller, hvis han holder Tjenestepige, paa denne, eller det er vist ikke faa Steder de store Skolepiger, der maa foretage denne Rengøring. Men naar den skal foretages af disse, vil den aldrig blive saa god, som den skulde og burde være. Hvis den blev foretaget for Kommunens Regning under Lærerens Tilsyn, er jeg overbevist om, at Renlighedsforholdene vilde blive betydelig bedre.

Selv om imidlertid alt dette, jeg her har nævnt, blev indført, er jeg dog ikke sikker paa, at det vilde øve den Virkning, man har tilsigtet dermed. Vi mene derfor, at der ved vore Skoler mangler et Tilsyn, et virkelig sagkyndigt og uafhængigt Tilsyn, og foreslaa derfor en Ændring, der gaar ud paa, at der ved hver Skole skal ansættes en Skolelæge, og han

faar til Pligt at undersøge en eller to Gange aarlig Skolens hygiejniske Forhold, ikke alene Skolelokalerne men ogsaa Skolens Omgivelser, saaledes f. Eks. Skolens Drikkevand, Aføbsforhold, Lysforhold i Skolestuen, Retirader, Pissoirer o. s. v. Alle den Slags Ting bør paases af denne Mand, naar han kommer til Stede. Endvidere skulde han, hver Gang han aflagde et saadant Besøg, undersøge Børnenes Sundhedstilstand. Det er sikkert, at mange flere af vore Skolebørn, end man tror, lide af Sygdomme. Jeg skal henvise til den Kommission, jeg nævned, der den Gang foretog meget omfattende Undersøgelser af vore Skolebørns Sundhedstilstand, og nævne nogle faa Tal. Man fandt, at i de københavnske Kommuneskoler vare ikke mindre end 29 pCt. af Drengene syge og 44 pCt. af Pigerne. Det viste sig, at nogle af Børnene lede af indtil 4—5 Sygdomme. I Købstadkommuneskolerne paa Øerne var der 27 pCt. af Drengene og 39 pCt. af Pigerne syge, i Købstadskolerne i Jylland vare Tallene henholdsvis 32 og 44 pCt. For Landsbyskolernes Vedkommende paa Øerne viste det sig, at blandt Gaardmandsbørnene var der 27 pCt. syge af Drengene, 40 pCt. af Pigerne, medens der af Husmandsbørnene paa Øerne var 30 pCt. af Drengene og 46 pCt. af Pigerne syge. Mellem de jydsk Gaardmandsbørn var 26 pCt. af Drengene syge, 38 pCt. af Pigerne, og for de jydsk Husmandsbørns Vedkommende var det 29 pCt. af Drengene og 42 pCt. af Pigerne. Altsaa, saa mange Børn, paaviser denne Kommission, led af en eller anden Sygdom, af hvilke de almindeligste vare Kirtelsyge, Blodmangel, forskellige Brystsygdomme, Skævhed, Svagelighed ved Øjne, Øren, Tænder o. s. v. Det vil sikkert have sin store Betydning, om saadanne Sygelighedsforhold hos Børnene kunde blive konstaterede ved, at Børnene bleve Genstand for en Undersøgelse 2 Gange aarlig. En saadan Reform vilde ikke kunne koste saa overordentlig meget, i hvert Tilfælde ingen Ting i Forhold til den Gavn, den kunde gøre over for den opvoksende Slægt. Her i København og ligeledes paa Frederiksberg og i mange af vore Købstæder er der ansat Skolelæger, der paa visse bestemte Tider efter en vis bestemt fastsat Instruks undersøge forskellige Forhold ved Skolerne og Skolernes Børn. Det viser sig, at i mange Tilfælde opdage Lægerne forskellige Sygdomme hos Børnene, som Forældrene ikke anede, at Børnene lide af. Der kan da blive grebet ind i Tide, mange Sygdomme derved for-